

Матеріали П'ятої Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора ТНТУ, академіка НАН України Чумаченка Миколи Григоровича «Інноваційні засади управління підприємствами в умовах сталого розвитку» ТНТУ імені Івана Пулюя, (Тернопіль, 25 березня 2016 року)

УДК 336

Ірина Химич

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

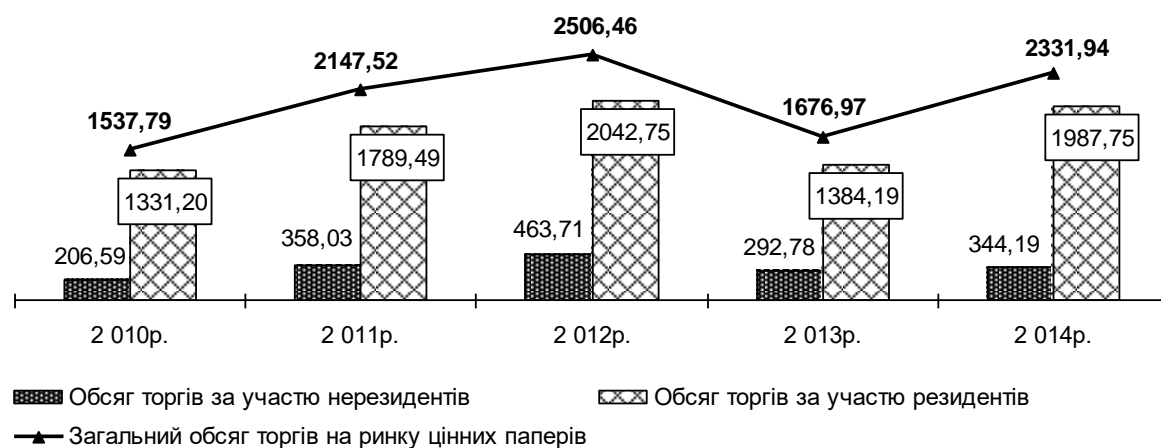
ДИНАМІКА ІНВЕСТИЦІЙ ЧЕРЕЗ ФОНДОВИЙ РИНОК УКРАЇНИ

Iryna Khymych

DYNAMIC INVESTMENT THROUGH THE STOCK MARKET UKRAINE

Фондовий ринок забезпечує рух капіталу шляхом обігу різноманітних видів цінних паперів та їх похідних. Саме через механізми фондового ринку формуються пропозиція і попит на інвестиційні ресурси, відбувається їх акумуляція та перерозподіл з метою економічного зростання.

В 2014 році обсяг торгів на ринку цінних паперів за участю нерезидентів становив 344,19 млрд. грн. (рис. 1). Слід зазначити, що зацікавленість іноземних інвесторів українськими активами в 2014 році зросла на 17,55% порівняно з даними 2013 року [1; 2, с. 56].

Рисунок 1. Обсяг торгів на ринку цінних паперів у порівнянні з обсягом виконаних договорів з нерезидентами за 2010-2014 роки, млрд. грн. [2, с. 57]

Однак у 2014 році на фоні збільшення загального обсягу торгів на ринку цінних паперів частка операцій на фондовому ринку за участю нерезидентів зменшилася з 17,46% у 2013 році до 14,76% у 2014 році. Водночас частка обсягу торгів на ринку цінних паперів з резидентами зросла з 82,54% у 2013 році до 85,24% у 2014 році.

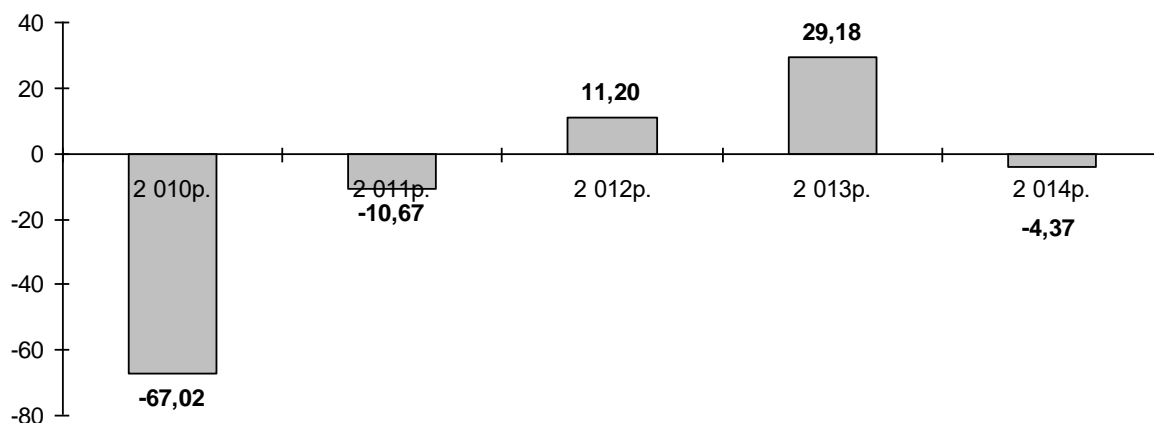
Основний приріст обсягу торгів на ринку цінних паперів за участю нерезидентів у 2014 році відбувся за рахунок операцій, проведених у IV кварталі, за результатами якого сформовано 45,41% річного обсягу торгів за участю нерезидентів.

На біржовому ринку протягом 2014 року частка обсягу торгів за участю нерезидентів коливалася в межах мінімального значення від 1,93% у березні до максимального значення 30,35% у січні.

Незважаючи на те, що в 2014 році обсяг операцій з купівлі цінних паперів зріс на 5,11% порівняно з 2013 роком, протягом останніх років обсяги продажу цінних паперів нерезидентами перевищують обсяги придбання.

Так, у 2014 році спостерігається незначний відтік капіталу іноземних інвесторів з фондового ринку України: сальдо торговельних операцій за участю нерезидентів у

річному підсумку становило – 4,37 млрд. грн. (рис. 2). Іноземні інвестори виводили капітал з фондового ринку, продаючи акції (сальдо становило -8,93 млрд. грн.). Водночас у 2014 році позитивний приріст відбувся за рахунок збільшення операцій з купівлі інвестиційних сертифікатів та державних облигацій України (сальдо становило 2,47 млрд. грн. та 2,07 млрд. грн. відповідно) [1; 2. с. 56, 59].

Рисунок 2. Сальдо обсягу інвестицій нерезидентів в економіку України через інструменти фондового ринку за 2010-2014 роки, млрд. грн. [2, с. 58]

При аналізованні щомісячної динаміки залучення інвестицій в економіку України через інструменти фондового ринку за участю нерезидентів виявлено, що протягом 2014 року найбільше позитивне сальдо обсягу залучених інвестицій нерезидентами спостерігалось у січні (+31,86 млрд. грн.). До того ж, жовтень характеризувався зниженою активністю нерезидентів: сальдо становило -26,96 млрд. грн.

У структурі обсягу залучених інвестицій за участю нерезидентів з розподілом за країнами світу найбільший обсяг належав такій країні, як Кіпр, річне сальдо становило +30,21 млрд. грн. Протягом останніх років простежується тенденція до незначного збільшення загальної номінальної вартості цінних паперів, що належать власникам-нерезидентам.

Станом на кінець 2014 року сумарний обсяг номінальної вартості цінних паперів, що належать власникам цінних паперів, становив 852,71 млрд. грн., у тому числі номінальна вартість цінних паперів, що належать власникам-нерезидентам, становила 175,22 млрд. грн.

Темп росту номінальної вартості цінних паперів, що належать власникам-нерезидентам з 2010 по 2014 роки коливався в межах від 99,76 % до 143,14 %.

Найбільший обсяг номінальної вартості цінних паперів власників-нерезидентів, які володіли значними пакетами акцій емітентів (10 % і більше статутного капіталу), станом на кінець 2014 року зафіксовано серед представників таких країн, як Кіпр (25,96 %), Росія (11,27 %) та Нідерланди (8,41 %) [1; 2. с. 59-60].

Список використаних джерел:

1. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>.
2. Річний звіт НКЦПФР за 2014 рік. Ринок цінних паперів. Європейський вибір: нові можливості та зростання. – Київ, 2015. – 102 с.